

2024 - 2025 ikasturtea

Donostia

Aurtengo Donostiako Eskolako Agenda 2030ean bi ziklotako programari hasiera eman diogu helburu berri batekin, GJH11 – “Hiri eta komunitate jasangarriak”. Helburu zabala da, horregatik **MUGIKORTASUN JASANGARRIA**ri heldu diogu. Lehenengo ikasturtean hiriko diagnostikoa egin dugu eta esku-hartze plana diseinatu eta bigarrenengoan, ekintzak martxan jarriko ditugu.

Programaren partaideak Donostiako lehen hezkuntza eta bigarren hezkuntzako 27 ikastetxe eta etapa guztietako ikasleak izan gara, haur hezkuntzatik hasi kasu batzuetan eta batxilergoraino besteetan.

Txosten honen bidez, aurtengo jarduna azaldu nahi dizuegu.

IKASTETXEAN EGINDAKO LANKETA

Mugikortasun gaiak gaurkotasun handia du, alde batetik mundu mailan kutsadura sortzaile handienetakoa delako eta bestetik kontzientzia hartzen hasiak garelako, beste modu batetara mugitu behar gara, oinez, bizikletan, autoak partekatzen eta ibilgailu elektrikoak erabiliz.

Gaiaren inguruan hitz egiten hasteko, geletan, mugikortasunaren inguruko aurkezpen bat ikusi genuen, baita bideoak, ipuinak, jokoak, galdetegiak eta abar. Guzti honekin, ikastetxeko “Ostadar Txokoa” apaintzen joan gara ikasturtean zehar topatu dugun informazioarekin.

Lehen Hezkuntzan aztertu dugu nola joaten garen gure eskoletara eta nola joan nahiko genukeen. Eta desgaitasunen bat baldin badugu edota makuluak erabili behar baldin baditu? Orduan gauzak konplikatzeko dira.

Bigarren Hezkuntzan bi atal nagusi jorratu ditugu, alde batetik hirian dauden bizikleta bideak eta bizikletaren erabilera eta bestetik zein aukera ditugun auzo batetik bestera mugitzeko eta nola joaten garen bai gu eta bai hiritarrak erosketak egitera edota lanera.

IKASLEEN ARTEKO FOROAK

Ikasturtean zehar ikastetxeetan egindako lanketa, Ikasleen arteko Foroetan partekatu dugu. Foro hauetan, Eskola Agenda 2030ean partaide garen ikastetxe guztietako eko-ordezkariek elkartu gara. Bi foro ospatu ditugu eta iaz hasitako ildo beretik ikastetxeen kokapenaren arabera auzoka elkartu gara.

Foroetako helburu nagusia, gure lanak bata besteari kontatzea eta ondorioak, konpromisoak eta proposamenak bateratzea izaten da ondoren txosten hau osatzeko.

Jarraian, foroetan hartutako erabakien berri emango dugu gure lana hiru ataletan bereiztuz:

1- ZEIN ONDORIOETARA IRITSI GARA?

- Donostiak trafiko ugari du eta batez ere ikastetxeetako sarrera irteeretan kotxe pilaketa ematen da.
- Horrek trafiko arazoak sortzen ditu eta segurtasun arazoak oinezkoentzat.
- Hirian bidegorri sarea nahiko zabala da, baina ekialdeko auzoetan garatzeko dago.
- Zenbait lekutan segurtasun falta sumatzen dugu oinez eta bizikletan mugitzerakoan.
- Garraio publikoak ez du maiztasun berdina auzo guztietan.

2- ZEIN KONPROMISO HARTZEN DITUGU HIRIKO EGOERA HOBETZEKO?

Ikasleok gure konpromisoak etaparen arabera adostu ditugu, alde batetik Lehen Hezkuntzan eta bestetik Bigarren Hezkuntzan.

1 Distantzia txikiak oinez egingo ditugu.

2 Bizikleta, patinetea eta garraio publikoa gehiago erabiliko ditugu hiritik mugitzeko.

3 Trena gehiago erabiliko dugu, batez ere hiritik kanpora joaten garenean.

4 Familiak animatuko ditugu ikastetxera etortzeko oinez edota garraiobide publikoa gehiago erabil dezaten baita asteburuetan beren planetan ere.

5 Kotxea erabiltzea ezinbestekoa bada hauek partekatu eta betetzen saiatuko gara.

6 Goi mailetakako ikasleak animatuko ditugu oinez edota bizikletaz etortzeko eskolara.

7 Irtenaldietan eta aukera dagoenetan garraio publikoa edo oinez mugitzeko ohiturak sustatuko ditugu eskoletan ere.

8 Seinaleak eta oinezkoen arauak errespetatuko ditugu.

9 Semaforoei kasu egingo diegu eta errepidea gurutzatu aurretik bi aldeetara begiratuko dugu.

10 Behar duenari errepidea gurutzatzen lagunduko diegu.

DEKALOGOA
LH

MODU JASANGARRIAN MUGITUKO GARA

- 1 Gure hiri txikia da eta oinez joan gaitezke edozein tokietara.
- 2 Distantzia motzak egiteko bizikleta erabiliko dugu: hondartzara, entrenatzera... joateko adibidez.
- 3 Garraio publikoa erabiltzen jarraituko dugu eta ingurukoen artean sustatu.
- 4 Ohituko gara eskolara, oinez bizikletaz edota patinetez joaten.
- 5 Bizikletarekin gehiago paseatu dugu bidegorrietan eta kirola egingo dugu.
- 6 Irtenaldietan eta aukera dagoenetan garraio publikoan edo oinez mugituko gara.
- 7 Eskolako desplazamenduetan ezin bada, eskolaz kanpoko desplazamenduetan garraio publikoaren erabilera sustatuko dugu.

KONTZIENTZIAZIOA

- 8 Gurasoekin hitz egingo dugu mugitzeko alternatiba osasungarriak erabiltzeko eta ongi aparkatzeko.
- 9 Eskola, familia eta auzoan kontzientziazio lanketa egingo dugu, oinez, garraio publiko eta bizikleta gehiago erabiltzea animatuko ditugu ingurukoak.
- 10 Garraio publikoaren, zein bizikletaren onurak zabalduko ditugu lagunen artean, baita kotxea partekatzearen onurak ere.

DEKALOGOA DBH

3- ZEIN ESKAERA EDO PROPOSAMEN EGITEN DIZKIOGU UDALARI?

Hauek 4 ataletan banatu ditugu:

BIDEGORRIAK

Jakin badakigu Donostia hiriak bidegorri sare zabala duela, 87 km hain zuzen ere, nahiz eta hauetatik 20 km, oinezko eta bestelako ibilgailuekin partekatuta izan. Baina auzo desberdinetan egin dugun lanketaren emaitzen arabera, hainbat arazo antzeman ditugu eta horien berri ematera goaz. Bestalde, oraindik auzo batzuetan gabezi handiak daude, ekialdeko auzoetara ez da iritsi bidegorria, hau da, Altza, Bidebieta, Herrera.

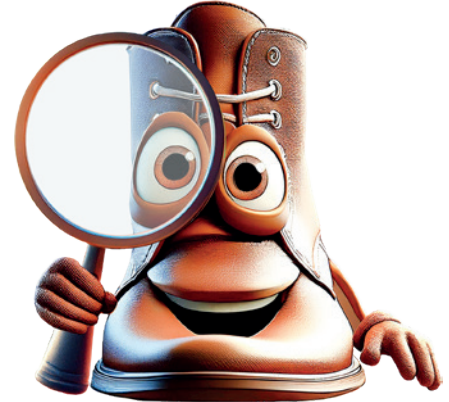
Ikasleok **KONPROMETITZEN** gara gure eskoletara bizikletaz joaten bertarainoko bideak bermatzen badira.

Hona hemen gure **PROPOSAMENAK**:

1. Eskolara bizikletaz joateko **bidegorri seguruak** behar ditugu, soilik bizikletentzako direnak. Autoekin partekatzean beldurra pasatzen dugu, batez ere, trafiko handia dagoen bideetan.

Adibidez:

- Aieten Jesuitinak ikastetxeko errotondatik Axular eta San Patricio ikastetxeetara.
 - Bidegorria eskoletaraino ere Antiguoa, Ibaeta eta Zuatzun. Hemen daude Antigua-Luberri, Elaienea, Sto. Tomas eta Eskibel.
2. Eraikita dagoen bidegorri-sarea **ondo mantentzea** eskatzen dizuegu ere. Zenbait lekuetan kolore bereizgarriak ez du (edo zuena galdu du) eta besteetan, oinezkoen bidetik banatzen duten marrak borratuta daude. Istripuak gutxitzeko mantendu beharreko lanak dira. Bestalde, askotan inguruko landaredia asko hazi da eta bidegorria hartzen du arriskutsua bihurtuz eta ikusmena urrituz. Adibide batzuk aipatzearren:
- Frantzia pasealekuan, juzgaden inguruan.
 - Renfeko geltoki aurrealdeko bihurgunean
 - Hegalak zentro inguruan
3. Bidegorri sarea **hobetzen jarraitzea** eskatzen dugu. Adibidez:
- Gabriel Aresti pasealekuan dagoen bidegorria egokitzea eskatzen dizuegu. Bide hau Egiatek Intxaurrondora joateko erabiltzen da eta oso ibilbide arriskutsua da txirrindularientzat.
 - Beste hainbat bizikleta bide jende askoren artean daude edota ibilgailuekin partekatuta eta arriskutsuak iruditzen zaizkigu.
 - Jakin dugu *“bidegorriak motordun trafikotik babesteko elementuak”* 2023ko aurrekontu partehartzailetan dagoen atala dela. Bidegorriaren eta galtzadaren artean elementuak instalatzeaz datza (adibidez, piboteak, hesiak eta abar), beharrezkoa den lekuetan, adibidez, San Martinen edo Kolon pasealekuan. Nola dago gaia?
4. Bukatzeko, bidegorri **berrien proposamen** gehiago ditugu:
- Miramon eta Amara-Loiola lotzeko.
 - Ametzagainan ez dago bidegorririk, orohar Egia auzoa aztertzea eskatzen dugu eta kalapiak egindako proposamena kontuan hartu, hau da, Egia kaletik Astiñeneko zubiraino.
 - Altzan mugikortasun jasangarria bultzatzea eskatzen dugu, bidegorriak eta oinezkoentzako gune gehiago garatuz. Eta bertako ikasleak, bidegorrien proiektu bat diseinatu nahi dugu datorren ikasturtean udalari proposatzeko.
 - Mirakruz zeharkatzen duen bidegorri luze bat egitea eskatzen dugu eta Ategorrietako galtzada zaharra peatonalizatzea eta bidegorri bat jaretzea.
 - Ondoko udalerriekin edota foru aldundiarekin hitz egin bidegorrien loturak egiteko herrien artean.

BIDE-SEGURTASUNA

Hiri osoan eta batez ere, auzoetan, orokorrak izan daitezkeen eskaerak bildu ditugu. Horretaz gain, ikastetxe inguruetan trafiko arazo handia dagoela ondorioztatu dugu, kotxez ingurutzen diren familiek sortutakoak eta arrisku handiko uneak sortzen dira.

Gure aldetik **KONPROMETITZEN** gara arauak betetzera eta seinaleei kasu egitera, baina udal ordezkariak ondoko eskaerak egin nahi dizkizuegu:

➤ **Eskaera orokorrak direnak, ondokoak dira:**

- Seinaleen, espaloien eta lurreko baldosen mantenu jarraia egitea.
- Itsuentzako dauden seinaleak (zebra-bide bereziak, semaforoak...) egokitzen jarraitzea, auzoetan ere.

- Ikastetxeen aurrean trafikoa nolabait erregulatu. Sarreretan eta irteeretan normalean trafiko gehiago pilatzen da eta auto batzuk espaloian aparkatzen dute. Adibidez, sarrera-irteeretan soilik garraio publikoari baimendu pasoa.

- Sentsibilizazio kanpainak egin:

- Ikasle eta familientzat segurtasun programak garatu.
- Oinbus kanpainak maizago egin ikastetxeetan.
- Donostiako udaltzaingoa eskaintzen zuen hezkuntza formazioa berrabiaraztea.
- Donostiako mugikortasun plana modu didaktikoan ikastetxeetan lantzeko materiala egitea.
- Bizikletan ibiltzeko kontzientizazio kanpainak egitea.

➤ Bestalde, guztion artean gauzatutako diagnostikoan, hobetu beharreko alderdi ugari sumatu ditugu. **Hauek auzoka azalduko ditugu:**

ALTZA-INTXAURRONDO

- Altza BHiko eskolaren inguruan mugikortasun agentea egotea.
- Bestalde, Lorete eta Berra bidean, landareak asko hazten dira eta bidea oztopatzen dute oinezkoen segurtasuna gutxituz. Garbiketa maizago egitea eskatu nahiko genuke.
- Altza eta Antxo lotzen duen bidea eta eskaileretan segurtasuna indartzea.

ANTIGUO-IBAETA

- Manuel Lardizabal pasealekuan, oinezkoen segurtasuna bermatzeko: espaloia zabaltu eta koskak baxuagoak izatea, kimika fakultate atzean semaforoa jarri, barandilak jarri eta Elaienea eskola pasa eta gero dagoen kurba itxian ispilua jarri.
- Berio pasealekuan abiadura moteltzeko neurriak hartzea.
- Xalbador Bertsolarian ere espaloiak zabaltu eta kalea erdi-peatonalizatzea eskatzen dugu.

BIDEBIETA

Herri Ametsa ikastolara eta San Luis La Salle ikastetxera iristeko dagoen bidearen azken aldapa hori (Guardaplata bidea) arrisku handikoa da.

- Igotzeko dauden eskailerak oso baldintza txarretan daude. Sasiak janda egoten dira eta euria eginez gero, oso labainkorak dira. Bazterrak garbitu eta baranda bat jartzea beharrezkotzat jotzen dugu.
- Espaloia oso estua da. Sarrera-irteera orduetan autobus ugari elkartzen dira eta askotan pasatzeko lekurik gabe geratzen gara.
- Batez ere neguan ingurua iluna geratzen da. Argiztapen gehiago beharko luke.

EGIA-ZENTRO-LOIOLA

- Presentación de Maria ikastetxe ingurua ez da ziurra ikasleentzako, batez ere inguruko beste ikastetxeetako autobusak sarrera aurrean geratzen direlako irteera bat dutenean bertako ikasleen segurtasuna oztopatuz. Autobus horien kokapena ezin da mugitu?
- Riberasen ematen diren hainbat arazo:
 - Zentrora doan bidean (Cristina Enea parkearen alboan) argitasuna behar da, ez da segurua hortik pasatzea.
 - Hainbat semafororen iraupena luzatu beharko litzateke. Adibidez, gizarte segurantzaren aurrean dagoen zebra-bidea bi zatitan dago eta ezinezkoa da alde batetik bestera zuzenean pasatzea erdian gelditu gabe.
 - Abiadura erregulatzeko neurri gehiago behar dira.
- Santa M^a elizatik Orixe ikastolarako bidea garbia eta segurua nahi dugu. Kaleak zikinak egoten dira, batez ere astelehen goizetan eta Errealeko partidua eta gero. Horretaz gain, txakurren jabeak gehiago kontzientziatu behar ditugu.
- Aitor ikastola inguruan:
 - Konkorrerenean 7 kalean zebra-bide berri bat jartzea, Aitor ikastolatik Tejeria kalera daramaten eskaileren parean, familientzako pasabide naturala delako.
 - Kale berean, zamalanak egiteko aparkalekua jartzea, 8:30 – 15:30 orduetara, jangelako kamioiak lekua izateko eta horrela oinezkoen segurtasuna bermatuko litzateke.

GROS-ATEGORRIETA

- Zurriola Ikastolako bidean, Soroa ondoan semaforoen denbora oso laburra da eta ez digu denbora ematen errepidea gurutzatzeko. Semaforoaren iraupena luzatzea nahiko genuke.
- Ategorrietako erlojuko bidegurutzeari bisibiltate falta dago.
- Mirakruz kalean, Nafarroa hiribidea eta Kolon pasealekuan ibilgailuen abiadura murrizteko neurri eraginkorak jartzea.

BIZIKLETAK

GURE KONPROMISOA: Bidegorrietan segurtasuna bermatuz eta DBiziko alokairu sisteman egokitzapenak eginez gero, bizikleta gehiago erabiltzera konprometitzen gara, bai eskolara joateko, bai gure denbora librean.

DBIZI - Udalaren bizikleta alokatzeko sistema

- Udal bizikleten erabilera handitzeko leku gehiagotan jartzea. Donostiako erdigunean ugariak dira baina auzoetan ez:
 - Bidebieten, Intxaurren eta Altzan adibidez oso aukera gutxi dugu.
 - Bizikleta estazioa Lorean, Antiguoko frontoi inguruan, Igaran, Benta Berrin (J.C. Baroja plazan, Xalbador Bertsolari kalean...), Aieteko parkean, Grosen eta Ategorrietan.

- Baita Egia goialdean eta Plazaundin.
- Geltoki bat ere Loiolako Erriberako pasarelaren alboan, jende asko pasatzen da hortik hiriaren erdigunera joateko.
- Bide batez, bizikleta estaziok eskolen inguruan egon daitezen eskatzen dugu.
- Badakigu udal bizikleta elektrikoak erabiltzeko 16 urte izan behar direla. Gazteagoek ere nahiko genuke horiek ibiltzeko aukera izan (14-15 urtekoek). Batez ere, gure auzoetako aldapak ezin ditugulako igo gure bizikletekin. Eta bestelako bizikletak alokatzeko aukera DBHn izan dezagula, 12 urtetik aurrera.
- Beste eskaera bat, Mugi txartelaren bidez bizikletak alokatzeko aukera izatea da.
- Dbiziko geltokietan bizikleta erabilgarri gehiago egon daitezen eskatzen dugu eta hartzeko eta uzteko erretserbak egin ahal izatea.

GARRAIO PUBLIKOA

Garraio publikoa aztertuta ateratako ondorioen artean, batzuk orokorrak dira eta beste batzuk, auzoetara doazen bus linea ezberdinekin lotuta daude.

Gure **KONPROMISOA** da garraio publikoa gehiago erabiltzea eta bide batez inguruko artean erabilera onurak zabaltzea, ahalik eta kotxea gutxiago erabil dadin hirian.

Eskaera orokorrak:

- Dbuseko aplikazioa hobetzea eskatzen da aldaketak edota arazoak dauden unetan.
- Ordutegia eskoletako ordutegira moldatzea. Eskolara ezin dugu beti oinez edo bizikletaz joan, batez ere urruti bizi garenok. Garraio jasangarria sustatze aldera, ongi egongo litzateke Dbuseko autobusak ikastetxe guztietatik pasatzea, batez ere sarrera-irteera ordu nagusietan.
- Garraio publikoan oraingo deskontuak mantendu.
- Hirian dabilzan autobusak pixkanaka erregai ez kutsakorrez ibiltzeko moduan jartzea. Badakigu hibridoak eta elektrikoak badaudela. Eskatzen duguna da pixkanaka flota guztia osatzea.
- DBus konpainiari, lehen zuen mailegu zerbitzua berreskuratzea eskatzen diogu, autobusen “alokairua” hiriko puntu batetik bestera joateko ikasleekin.
- Autobusetan auzo altuetara igotzeko bizikletak onartzea, adibidez Herreratik Altzara joateko.

Hainbat autobus lineatan maiztasuna handitzea:

- Orduerdiro pasatzen diren autobusen maiztasuna handitu, demagun Aiete eta Ibaetan.
- Altzatik zentrorra autobusa maiz dago, baina beste lekuetara joateko aukera gehiago behar dituzte auzotarrek eta bertako adineko jendea gogoan izan, adibidez, Altzatik ospitalera garraiobide zuzenik ez dago.

- Bidebietan eskatzen dugu 14ak lehen zuen ibilbidea errekuaratzea, Trintxerpeko errotondan sartu gabe. Alferrikako denbora galtzen da horrela, eta gainera hurrengo geltokia oso gertu dago.
- Guardaplatako arazoa konpontzeko, hau da bidean ibilgailu gutxiago elkartzeko, gure eskaera honako hau da: aldapa hasieran bizikletak aparkatzeko gune handi bat jartzea, ahal balitz estalia, eta maldan gora igotzeko autobusa izatea. Batez ere eguraldi txarra egiten duenean edo urtaro txarrenetan (udazkena, negua) eta sarrera-irteera ordu nagusienetan.
- Bukatzeko, Egia auzoko helduen eskaera plazaratu nahi dugu (Egia Bizirik), hau da, 9 eta 42 lineak Bulebarrera iritsi daitezela.

Hau izan da ikasturte honetan egindako lanketa. Datorren ikasturtea gaia sakontzeko eta partaidetza atala martxan jartzeko erabiliko dugu. Horretarako, esku-hartze planen aukeraketa eta diseinutik abiatuko gara, ondoren gauzatzeko. Eta planak aurrera eramateko Udalaren laguntza beharko dugula aurreratu nahi dizuegu.

Denon artean, herri jasangarri baten alde jokatu behar dugulako, INOR ATZEAN UTZI GABE!

